

Emlékezés D. Ordass Lajos püspökre

SCHOLZ LÁSZLÓ: ORDASS

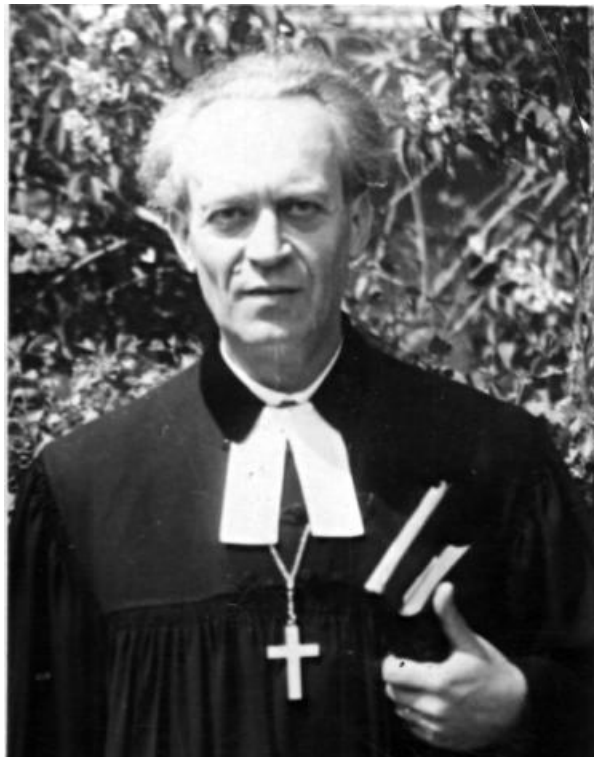
Kemény fából faragták? – Szív s kedély
baráti körben hányszor kivirágzott! —
Konokul hallgatott? — Verssel fölér
egy zárt ajak, ha őriz igazságot. —

Magának ártott, mást veszélybe vitt,
hajlíthatatlan volt és korszerűtlen? —
Hordozta kivertek gyötrelmeit
s erőszak közt nem járt-kelt lelkesülten!

Szólt, tett időben s keresztyét fölvette
nem várva, majd más szól, tesz ő helyette,
hű pásztor baj elől nem menekül...

Azóta azt a kort már megítélték,
merjük már írni: hamis volt a mérték,
Ő **akkor** merte, hitből, egyedül.

1987. július 9.

Megjelent: Keresztyén Igazság, 1989/1-2.; 30. oldal

„Áldott Urunk, a Megváltó Jézus tökéletesen ismerte az ember szívét. Ő mondotta: Ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is” (Máté 6,21) – ezzel az igével kezdte 1945 szeptemberében püspöki székfoglaló beszédét a huszadik század kiemelkedő magyar püspöke.

WIKIPEDIA:

Ordass Lajos (született Wolf Lajos, Torzsa (Bács-Bodrog vármegye, Kulai járás, ma Szerbiához tartozik), 1901. február 6. – Budapest, 1978. augusztus 14.) mártírsorsú magyar evangélikus püspök, a Lutheránus Világszövetség alelnöke. Pap László és Ravasz László mellett a magyar protestantizmus utóbbi negyven esztendejének harmadik nagy példaadó egyénisége.

Élete

A gimnáziumot Újverbászon, majd Bonyhádön végezte, ahol 1920-ban érettségizett. Teológiai tanulmányait Budapesten, Sopronban, majd Wittenbergben folytatta. 1924. október 5-én avatták fel lelkésznek. Hartán, Mezőberényben, Budapesten, Soltvadkerten segédlelkész volt.

1927-1928 között Svédországban tanulmányúton volt, majd miután Debrecenben és Budapesten 2 évig katonalelkész, 1931-1941 között Cegléden volt lelkész, majd 1941-1945 között Budapesten a kelenföldi evangélikus gyülekezet lelkésze. 1945-ben, az idős Raffay Sándor lemondása után a Bányai Egyházkerület gyülekezetei megválasztották püspöküknek. 1947-ben az újonnan alakult Evangélikus Világszövetség elnökévé választották. 1948-ban határozottan kiállt az egyházi iskolák államosítása ellen, ezzel a pártállami diktatúra egyik legfontosabb egyházellenes intézkedésével szegült szembe. Koholt vádak alapján 1948 szeptemberében letartóztatták és bíróság elé állították. 2 évi fegyházra és további 5 évi hivatalvesztésre ítélték. Büntetését Budapesten, Szegeden és Vácott töltötte. Utóda Dezséry László volt a püspöki székhelyen. 1950-ben szabadult, de ezt követően is hallgatásra kényszerült.

1956. október 5-én sor került állami, majd 1956. október 8-án egyházi rehabilitációjára. Dezséry László 1956. október 31-ei lemondása után 1956-1958 között a Déli Egyházkerület püspökeként folytathatta szolgálatát. 1957-ben az Evangélikus Világszövetség újra alelnökévé választotta. Az 1956-os forradalom leverése után újrakezdődtek megpróbáltatásai, 33 éves püspökségéből mindössze 5 évet tölthetett tényleges egyházi szolgálatban, 1958 júniusában újra, ekkor már véglegesen megfosztották hivatalától. Haláláig visszavonultan élt.

Belső száműzetésének éveiben sokat fordított angol, német, dán, svéd, norvég és izlandi nyelvről.

1990. április 30-án a Németh-kormány igazságügy-minisztere, Kulcsár Kálmán ünnepélyesen megkövette Ordass Lajos özvegyét.

Művei

- *Útravaló az év minden napjára*, Útitárs, **Köln**, 1967.
- *Válogatott írások*, **Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem**, **Bern**, 1982.
- *Torzsától Minneapolisig*, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, **Bern**, 1982.
- *Önéletrajzi írások*, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, **Bern**, 1985.
- *A keresztfa tövében*, **Ordass Lajos Baráti Kör**, **Budapest**, 1989.
- *Jó hír a szenvedőknek: Ordass Lajos evangélikus püspök igehirdetése*, Ordass Lajos Baráti Kör, **Budapest**, 1992.
- *Akikkel az Úton találkoztam*, Ordass Lajos Baráti Kör, **Budapest**, 1996.
- *Gondolatok a Filemonhoz írott levél olvasása közben*, Ordass Lajos Baráti Kör, **Budapest**, 1997.
- *Válogatott írások: folytatás*, Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, **Budapest**, 1998.
- *"Nem tudok imádkozni!": imádkozóknak és imádkozni akaróknak szóló tanácsok*, 3. kiadás, Ordass Lajos Baráti Kör, **Budapest**, 2001.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Ordass_Lajos (2018.09.12.)

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON 1000–1990 :

(Javított, átdolgozott kiadás Főszerkesztő: Kenyeres Ágnes)

Ordass Lajos, Wolf (Torzsa, ma Savino Selo, Kis Jugoszlávia, 1901. febr. 6. – Bp., 1978. aug. 14.): ev. püspök. Apja ev. tanító. A gimnáziumot Újverbászon, majd Bonyhádon végezte, ahol 1920-ban tett érettségi vizsgát. Teológiát Bp.-en, Wittenbergben és Sopronban tanult. 1924.

okt. 5-én szentelték lelkésszé. Hartán, Mezőberényben, Bp.-en, Soltvadkerten segédlelkész. 1927-28-ban Svédországban tanulmányúton járt, majd miután Debrecenben és Bp.-en két évig katonalelkész, 1931-től Cegléden lelkész, 1937-1941 között a Közép-Pest vármegyei ev. egyházmegye esperese. 1941-től Bp.-kelenföldi lelkipásztor, 1945. aug. 15-től a Bányai Ev. Egyházkerület püspöke. Szembeszállt az egyházi iskolák államosítását követelő törvényjavaslattal. 1948. aug. 24-én házi őrizet alá helyezték, de ezt rövidesen feloldották. Szept. 8-án letartóztatták, és koholt vádak alapján („az ország devizagazdálkodását sértő bűncselekmény” miatt báró Radvánszky Albert egyetemes felügyelővel és Varga Sándor egyetemes főtitkárral együtt) bíróság elé állították. Két évi fegyházra, továbbá öt évi hivatalvesztésre ítélték. Bp.-en, Szegeden és Vácott volt fogoly. 1950. máj. 30-án szabadult. A Mo.-i Ev. Egyház Külön Fegyelmi Bírósága 1950. ápr. 1-jén – az állami ítélet alapján – püspöki hivatalából való elmozdításra ítélte. 1956. okt. 5-én a Legfelsőbb Bíróság „bűncselekmény hiányában” semmisnek nyilvánította az 1948. évi elmarasztaló ítéletet, ~t rehabilitálta. 1956. okt. 31-én Dezséry László lemondása után a Déli Ev. Egyházkerület püspöki hivatalát vezette. 1958. jún. 24-én azonban ismét eltávolították az egyházkerület éléről. Ettől kezdve haláláig visszavonultan élt Bp.-en. Az allentowni egy. (Pennsylvania, USA) 1947-ben, a reykjavíki (Izland) egy. 1971-ben t. doktorává avatta, 1957 nyarán az Ev. Világszövetség minneapolis-i nagygyűlése a világszervezet alelnökévé, 1963-ban Helsinkiben elnökségének t. tagjává választotta. Aktív éveit kiterjedt publicisztikai tevékenységet folytatott. Cikkei hazai és külföldi egyházi folyóiratokban jelentek meg. Ezek legteljesebb gyűjteménye: Válogatott írások (Bern, 1982) és Önéletrajzi írások I-II. (utószóval, vál. Szépfalusi István, Bern, 1985, 1987). – Irod. Ev. Naptár, 1957.; Útitárs (1985, 1986); Fabiny Tibor: Az evangélikus egyház. A magyar protestantizmus 1918-1948 c. kötetben. (Bp., 1987); Hanák Tibor: A hatalom anatómiája (Irod. Újság, 1987. 4. sz.); Surányi Dezső: O. L. evangélikus püspök nehéz élete (A Ceglédi Turini Százasküldöttség Múzeum-Baráti Kör Értesítője, 1989); Terray László: Nem tehetett mást (Bp., 1990); O. L. teljes egyházi rehabilitációjának megtörténtéről vitázik ifj. Fabiny Tibor és Frenkl Róbert az Egyház és Világ c. folyóirat 1991. évf. 11., 14. és 15-16. sz.-ban; Frenkl Róbert: O. L. – az egyházépítő (Egyház és Világ, 1991. 1. sz.).

<http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC11371/11469.htm> (2018.09.12.)

További lexikon

<http://www.rev.hu/sulinet45/szerviz/kislex/biograf/ordass.htm>

Boleratzky Lóránd: Élet megalkuvás nélkül – Ordass Lajos püspök tanúságtételei

Azt hiszem, nem túlzás Ordass Lajos evangélikus püspököt Luther Márton hűséges követőjeként Isten emberének tekinteni. Luther azt mondta: a keresztény embernek, azon az alapon, hogy keresztény, nincs joga az igazát erőszakos úton érvényesíteni, hanem el kell szenvednie az igazságtalanságot. Amde ha Isten törvénye és valamely emberi rendelkezés ellentétben van, a reformátor is hivatkozott Péter szavaira: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek.” (ApCsel 5,29)

...

A cikk az *Evangélikus Élet* magazin 83. évfolyam, 7–8. számában jelent meg, 2018. február 25.

<http://www.evangelikus.hu/elet-megalkuv-as-nelkul>

Ordass Lajos életének kronológiája

1901. február 6-án született Torzsán (ma Szerbiához tartozik).
1912 szeptemberében a bonyhádi gimnázium tanulója.
1920 szeptemberében megkezdte teológiai tanulmányait.
1922 szeptemberében a hallei egyetemen folytatja tanulmányait.
1924. október 5-én lelkésszé avatja dr. Raffay Sándor püspök.
Októberben megkezdte segédlelkési szolgálatát vidéken. 1927 szeptemberében Svédországba utazik egyévi tanulmányútra.
1929. június 1-től katonalelkész; augusztusban házasságot köt Kirner Irénnel.
1930 augusztusában az uppsalai diakóniai világgyűlésen.
1930 szeptemberétől egyházkerületi missziói lelkész.
1931. június 14-től a ceglédi gyülekezet lelkésze.
1937 augusztusától esperese a Pest-megyei közép-egyházmegyének. 1941. november 2-án a budapest-kelenföldi gyülekezet hívja lelkésznek.
1944. március 19-én névmagyarosítás. Németek bevonulása Magyarországra.
1945. szeptember 27-én a Bányai Egyházkerület püspöke.
1947. februártól júliusig előadókörúton van Skandináviában, Svájcban, az USA-ban, júliusban Lundban, a Lutheránus Világszövetség gyűlésén. Alelnök.
1948 szeptemberében valutáris váddal perbe fogják és kétéves fogságra ítélik.
1949 januárjában Túróczy Zoltán püspök felkeresi szegedi fogságában.
1950 márciusában a váci fegyházba kerül egyszemélyes zárkába.
1950. április 1-én az egyházi különbíróság megfosztja püspöki tisztétől.
1950. május 30-án szabadul a börtönből.
1952. A magyarországi evangélikus egyház két püspökséget szervez: déli és északi egyházkerület.
1956. július 11-én az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője felkeresi rehabilitálási ügyben.
1956. augusztus 4-én, a Lutheránus Világszövetség képviselői és az Állami Egyházügyi Hivatal között létrejön a rehabilitálási megegyezés.
1956 októberében az Állami Legfelsőbb Bíróság, majd az Egyházi Bíróság megsemmisítik az 1950-ben hozott elmarasztaló ítéletet.
1956. október 14-én az első igehirdetési szolgálat nyolcévi hallgatás után.
1956. október 30-án lemond püspöki tisztéről Dezséry László.
1957. augusztus 15-én a minneapolis-i világgyűlés kezdő istentiszteletén igehirdető szolgálatot végez. Újra alelnökké választják.
1957. október 25-én levél az Állami Egyházügyi Hivatal elnökéhez, megindulnak az újabb események.
1958. június 18-án az Elnöki Tanács leirata alapján ismét elmozdítják.
1958 novemberében Káldy Zoltánt püspökké választják.
1963. nem utazhat Helsinkibe a 4. világgyűlésre.
1966. új Egyházi Törvény az evangélikus egyházban.
1971 az izlandi egyetem tiszteletbeli doktora.
1978. augusztus 14-én elhalálozása.
1978. augusztus 19-én temetése Budapesten, a Farkasréti temetőben.

<http://www.evangelikus.hu/ordass-lajos-115>

ifj. Fabiny Tibor: A MEGÁLLÁS SZIMBÓLUMA (1989. március 18.)

(Olvasónapló: Ordass Lajos Önéletrajzi írások.*)

http://www.ordass.hu/load_doc.php?cat=TOL&doc=4

Ittész Gábor: Ordass Lajos élete és munkássága kritikus helyzetek tükrében (1999. február 11.)

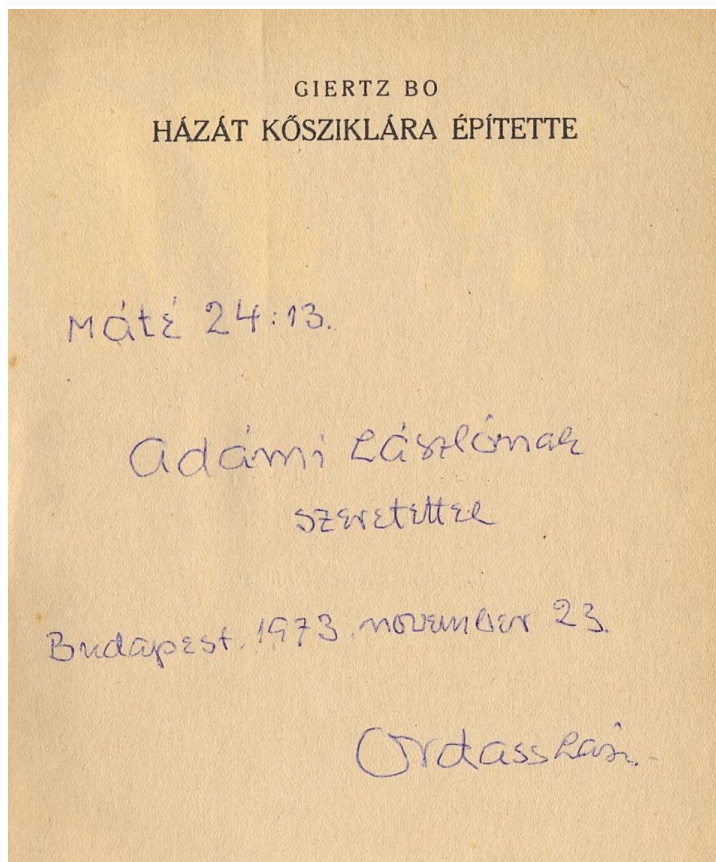
http://www.ordass.hu/load_doc.php?cat=TOL&doc=13

Dr. Böröcz Enikő : „Jól van, jó és hű szolgám” (2013. szeptember)

Ordass Lajos utolsó három évének legfontosabb lelki, evangélikus, egyházvédő és egyházharcos vonásai (1976-1978)

http://www.ordass.hu/load_doc.php?cat=TOL&doc=131

Személyes emlékek (előszó és dokumentumok)

Id. Szentpétery Péter bácsiéknál, házi bibliaórán (ahová I. éves teológiai hallgatóként jártam, másokkal együtt) vetette föl a ceglédi *Tóth Ildikó* (*Némethné*), hogy szívesen fölkeresné *Ordass* püspök urat, mert szülei mindig nagy tisztelettel emlékeztek rá. Én is nagy tisztelettel hallottam mindig lelkészemet, *Bolla Árpádot* róla beszélni. Ott, a bibliaórán, a beszélgetés közben a Bibliát kinyitva **Józs 1,9** szíven ütő biztatása került elém: „Avagy nem parancsoltam-é meg néked: légy bátor és erős? Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, a miben jársz.”

Így mentem el, először egyedül, *Ordass* püspök úrék lakására... Én is úgy éltem meg a találkozást, mint *ifj. Fabiny Tibor*: „Felesége ... a nappaliba kísért, majd *Ordass* püspök nemsokára belépett. Lassan és méltóságteljesen. »Isten hozott,

Fiam!« - köszöntött, aztán hosszasan hallgatott, s e hallgatásban nekem valamiképpen beszédkenyszerem támadt. ... Én gyorsan hadartam és sokat fecsegtam, ő lassan beszélt és keveset mondott. Neki súlya volt, én pedig úgy éreztem: pehelykönnyű vagyok.” (*ifj. Fabiny Tibor: A MEGÁLLÁS SZIMBÓLUMA*). Elmondtam az ígét is, ami indított, s végül megbeszéltük a következő találkozást, amikor *Ildikó* is velem jöhetett. Ekkor, a második találkozáskor, kaptam az általa fordított lelki regény fenti példányát, amelynek címodalára élete vezérigéjét írta, személyes bejegyzéssel, valamint egy angol nyelvű áhítatos könyvet. *Tóth Ildikó* is kapott könyvet tőle (emlékezetem szerint: „Korunk szellemi körképe” volt az). „A vele kapcsolatot ápolókat nem csak bátorító szavakkal, hanem értékes teológiai könyvekkel, sőt mások és saját műveivel, fordításaival, írásaival segítette.” (*Dr. Böröcz Enikő* : „Jól van, jó és hű szolgálóm”).

Böröcz Enikő – aki szintén járt *Szentpéteryék* házi bibliaórájára – élete utolsó éveiben *Ordass* püspök úr hitvalló püspöki életéről, szolgálatáról szóló könyvein dolgozott. Az „Egyházfő viharban és árnyékban” c. mű I. kötete meg is jelent (2012.). A II. kötet anyagának gyűjtéséhez engedélyt kapott a családtól az *Ordass*-naplók tanulmányozásához is. Telefonon jelezte nekem, amikor odáig ért, ahol a rólam szóló első följegyzést is megtalálta. Magam nem ismerem ennek a tartalmát. *Enikő*t pedig Isten elvitte közlünk 2014 őszén, mielőtt a (80 %-ban már kész) II. kötetet befejezhette volna...

Az első találkozásokat több is követte. Isten pedig – számomra máig érthetetlenül – elrejtett, és nem ért semmi retorzió ezekért a látogatásokért. Egy-két teológus-társam tudott róluk (volt, amikor *Gyarmati Istvánt* is elvittem magammal), a professzorok közül pedig *Dr. Fabiny Tibor*. Mások azonban, úgy látszik, nem figyeltek föl rám... (Igaz, eddig nem kértem még ki, hogy milyen jelentések készülhettek rólam.)

Pedig nemcsak látogatásokat tettem nála, hanem üdvözlő lapokat is írtam neki az ünnepekre (igaz, a kézírásom régies formát követ: talán idősebb valakire gondoltak?). Ő pedig válaszolt. Egyik nagyon szép karácsonyi üdvözlője itt van:

Budapest, 1975. december 20.

Kedves Fiam!

Karácsony ünnepére küldött szívességek között szeretettel köszöntöm.

Az Úr Jézus Krisztus földi születésének szent ünnepén én is a legist kívánom: mondani Rád.

Amikor az Úr közöttünk jött, akkor a menny feljött gazdagságát — Isten szeretetét — hozta el magával. Ennek az evangéliumnak ragyogó fénye és melegsége mindig világoskísértőnk legyen, Szent József és Mária kezei között.

A munkára mindig én minden napján pedig, — amint Mátyás 28:20 szerint ígérte is, — járjon lelkileg a megváltó Úr.

Szeretettel:

Ordass Lajos

G VETI

BUDAPEST
75.XII.22. — 3
BB 72 BE

BOLDOG MAGYAR POSTA
ÚJ ÉVET!
75.XII.22.
BB 72 BE

Adami László úrnak
2120 Dunakeszi
Ifjúság u. 21.

K: Ordass Lajos
1126. Budapest XII.
Mátyás u. 23 III-25.

Itt pedig egy gyönyörű húsvéti levele olvasható:

Budapest, 1976 április 13.

K e d v e s F i a m !

Adjunk hálát Istennek azért a kegyelméért, hogy ebben az egyházi esztendőben is megérnünk engedte bőjt időszakát és mi lélekben csöndesen elkísérhettük szenvedése útján Megváltó Jézus Krisztus Urunkat. Tanui lehettünk annak a nagy szeretetnek, amellyel megváltott minket.

Husvét ünnepén életedre Isten áldását kérem.

A föltámadott Ur tanítványait így köszöntötte: "Békesség néktek!" Bár hallhatnók meg mi is ezt az üdvözlő szót! Hitünk mindenkor alapjaként pedig Isten tartsa meg számunkra éppen a Husvét evangéliomának szent igazságát!

Abban a reményben írom soraimat, hogy jó egészségben vagy. Ezt szívből kívánom is. Minket a hosszuranyult télben megóvott Isten minden bajtól és most a természetnek

- Isten e csodás alkotásának - megújulásán örülünk.

Szeretteiddel együtt szívből köszönt:

Ordass Lajos

Ordass püspök úr minden látogatásomkor adott egy-egy másolópapírra gépelt példányt azokból az írásokból, melyeken éppen dolgozott. Azokban az években fordította pl. norvég nyelvről *Lyngar Einartól „A gyermekek áhítat-könyve”* c., egész évre szóló kötetet (megjelent 1975-ben, LOHSES FORLAG Fredericia), és írta napi áhítatait, melyek majd *Útravaló* címen jelentek meg. Lyngar Einartól pedig még egy másik, az ifjúság számára írt áhítatos könyvet is lefordított, „*A fákllya*” címmel.

Amikor arról kérdeztem őt, hogyan látja egyházunk állapotát, világosan megmondta, hogy egyáltalán nem ért egyet azzal, ami az egyházunkban zajlik... Figyelmesen hallgatta, amikor az engem foglalkoztató teológiai kérdésekről, gondolatokról beszámoltam neki. Sok évvel halála után, 1992-ben hallhattam egy dániai idős lelkésztől, aki egykor kapcsolatban állt Ordass püspök úrral (*Jørgen Glenthøj*), hogy reménykedésre adtak okot neki ezek a beszélgetések, a fiatal, leendő lelkésznevezdek gondolkodására, szolgálatára nézve.

Lelkesszé avatásomra is meghívót küldtem neki, s erre egy gyönyörű levéllel válaszolt (a következő oldalra másolom)! **Másfél hónappal később, 1978. augusztus 14-én Isten elvitte őt közülünk.** A rádióból hallottuk halálhírét. Temetésének időpontját, helyszínét nem volt könnyű megtudni... Ott lehettem! Ő maga hagyta meg, hogy prédikáció ne hangozzon el temetésén, csak igeolvasás és imádság. Így hát *Csengődy László* az imádságban mondott el mindent; csodáltam a bátorságát... (Ebből az imádságból részletek olvashatók *Terray László: Nem tehetett mást* c. könyvében, a 198-199. oldalon - Budapest, 1990.)

A temetésen fényképek készültek. Gyarmati Istvántól (aki akkor a déli kerületi püspöki hivatalban dolgozott) hallottam azután, hogy *Káldy* püspök úr megdöbbsent, amikor engem is fölfedezett a fényképeken... Talán ezért is kaptam 1981 februárjában a lelkészvizsgán hazai egyháztörténeti tételként az 1945 utáni időszakot, s máig fájlalom mély bűnbánattal, hogy *Rédey Pál* akkor rászoríthatott a kérdéseivel, hogy azt mondjam: ami 1956 őszén történt az egyházunkban, „az tulajdonképpen ellenforradalom volt”...

D. Ordass Lajos püspök állhatatos, Krisztus keresztyéről tanúskodó életének hatása 40 évvel halála után is múlhatatlanul ott van azonban az életemben mindmáig, a 125 éve született **Túróczy Zoltán püspök úr** ébresztő szolgálatának hatásával együtt!

A lelkésszé avatásomra küldött levelében útravalóul éppen ahhoz az ígéhez írt áhítatát küldte el Ordass püspök úr, ami az egyik **elhívási ígém volt az ÚRtól**, még 1973 májusában:

Budapest, 1978 június 27.

A d á m i L á s z l ó Urnak!

Kedves Testvérem!

A július 8-iki lelkészavatásra szóló meghívó megküldését hálásan köszönöm. A személyes megjelenésben akadályozva, lélekben kívánok résztvenni a szolgálatba-indulás ünnepségén.

"Útravaló" címen megjelent áhítatkönyvem egyik napi igéjéhez fűzött gondolataim közlésével szándékozom áldáskívánataimat kifejezésre juttatni:

"Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket!" (János 15:16).

U r a m !

Ez így igaz, amint mondod. Nem azért vagyok keresztyén tanítvány, mert a világ sok vallása közül azt kerestem meg, amelynek Te vagy a tanítómestere. Te már akkor választottál a magadévá, amikor öntudatlan gyermekem idején a keresztségben magadhoz öleltél. Nem azért élek szoros kapcsolatban veled, mert én soha hűtlenül el nem tántorodtam mellőled, hanem azért, mert a Te hűséged határt nem ismer.

Uram!

Ennek az igazságnak egynéhány következményét engedd világosan meglátnom.

Ha Te választottál engem, akkor ne törekedjem a magam akaratát rád kényszeríteni, hanem életem fölött mindig is ismerjem el a Te akaratod hatalmát.

Ha Te választottál engem, akkor neked szükséged van rám. Kellek neked. Ez a tudat szabadítsa ki engem a csüggedésből, mely a fölöslegesség érzetéből olyan könnyen fakad.

Ha Te választottál engem, akkor azt is akarod, hogy veled maradjak. Óvj meg azért külön utaktól, vagy a tőled való elszakadástól.

Ha Te választottál engem, akkor a választottak seregével együtt üdvösségre akarsz juttatni. Engedd ezt a célt el is érnem.

A Krisztusnak átadott életén és szolgálatán nyugodjék meg Isten áldása.

Szeretettel:

Ordass László

Írta / összeállította: *Adámi László*